Instanța de fond: Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani) (jud. Violeta Chisilița)
Dosarul nr. 3a-1221/23 (2-22139642-02-3a-09102023)

Republica Moldova
Curtea de Apel Chişinău
D E C I Z I E

27 februarie 2024 mun. Chişinău

Colegiul Civil, Comercial şi de Contencios Administrativ al Curţii de Apel Chişinău

Având în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Mîra Ghenadie
Judecătorii Dașchevici Grigore şi Bostan Angela
Grefier Tăbîrță Victoria

Judecînd în şedinţă publică, cererea de apel declarată de Casa Națională de Asigurări Sociale asupra hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 10 mai 2023, adoptată la acțiunea în contencios administrativ depusă de Ion Zatic împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ individual de respingere a solicitării și obligarea emiterii actului administrativ favorabil,

C O N S T A T Ă:

Obiectul acțiunii, circumstanțele cauzei.

La 23 septembrie 2022, Zatic Ion a depus acțiunea în contencios administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ individual de respingere a solicitării și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că a activat în organele afacerilor interne în perioada *****. În temeiul certificatului IP Telenești *****prin care se confirmă vechimea în OAI, inclusiv cu avantaje, în total 25 ani 03 luni și 18 zile, la 11 iulie 2022, s-a adresat Oficiului Teritorial Telenești al CNAS, prezentând setul de documente necesar, solicitând stabilirea pensiei, însă la 15.08.2022 a primit decizia Oficiului teritorial Telenești nr. ***** din ***** privind respingerea cererii în stabilirea pensiei. La data de 22 august 2022, și-a exprimat dezacordul cu decizia Oficiului teritorial Telenești ***** din ***** privind respingerea cererii în stabilirea pensiei, înaintând Casei Naționale de Asigurări

Sociale cererea prealabilă, înregistrată cu nr. *****. Prin scrisoarea Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 1754/22 din *****, recepționată la *****, cererea prealabilă a fost respinsă ca neîntemeiată.

Consideră reclamantul că, atât decizia Oficiului teritorial Telenești ***** din *****, cât și refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale expus prin scrisoarea nr. ***** din ***** sunt acte administrative individuale ilegale defavorabile, deoarece îi afectează interesele legitime ce vizează statutul de pensionar pentru vechime în muncă, inclusiv cu avantaje, având în vedere că a fost privat de dreptul de a beneficia de stabilirea meritată a pensiei. Concomitent, acestea sunt acte administrative individuale defavorabile, deoarece conform art. 10 alin. (1) Cod administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public. În ce privește caracterul defavorabil, urmează de menționat că art. 11 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, prevede că actele administrative individuale defavorabile constituie orice acte care impun destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat. Or, prin emiterea actelor nominalizare reclamantul invocă că a fost privat de dreptul de a-i fi stabilită și achitată pensia pentru vechimea realizată în muncă, inclusiv cu avantaje.

Reclamantul a mai indicat că decizia Oficiului teritorial Telenești ***** din *****, cât și refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale expus prin scrisoarea nr. ***** din ***** contravin și prevederilor art. 21 Cod administrativ, care stipulează că autoritățile publice competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative. Exercitarea atribuțiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate. Autoritățile publice competente nu pot dispune limitarea exercitării drepturilor și a libertăților persoanelor decât în cazurile și în condițiile expres stabilite de lege. Or, norma legală enunțată obligă orice autoritate publică să respecte cu strictețe la emiterea actelor administrative individuale normele dreptului material în temeiul cărora se emit actele administrative individuale, precum și prevederile Codului administrativ care reglementează procedura administrativă de emitere a actelor administrative individuale. Suplimentar pentru legalitatea actului administrativ individual prevederile alin. (3) din art. 21 Cod administrativ instituie obligația legală pentru autoritățile publice de a respecta proporționalitatea la măsurile de intervenție în orice interes/drept legitim.

Conform art. 94 din Codul administrativ, înainte de emiterea unui act administrativ individual defavorabil pentru un participant, acesta are dreptul să fie

audiat în legătură cu faptele și circumstanțele relevante pentru actul ce urmează a fi emis. Audierea poate fi făcută verbal sau în scris. Reclamantul invocă că nu a fost atras în procedura administrativă inițiată atât de OT Telenești, cât și CNAS, fapt ce în opinia acestuia constituie o încălcare gravă a tuturor garanțiilor care le oferă Codul administrativ pentru protejarea intereselor legitime.

De asemenea, potrivit art. 32 Cod administrativ, procedura administrativă urmează să se desfășoare astfel încât participanții să poată înțelege fiecare etapă a procedurii. Dacă este necesară contribuția unui participant, acestuia i se comunică neîntârziat, într-un limbaj clar și ușor de înțeles, acțiunile care trebuie întreprinse, în condițiile legii, autoritățile publice trebuie să asigure participarea neîngrădită la procedura administrativă a persoanelor interesate.

Atât decizia Oficiului teritorial Telenești ***** din *****, cât și refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale expus prin scrisoarea nr. ***** din *****, sunt contrare și prevederilor art. 24 și 25 Cod administrativ. Or potrivit acestor norme participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți. Participantul care își exercită drepturile procesuale în mod abuziv și nu își îndeplinește obligațiile procesuale cu bună-credință răspunde potrivit legii pentru prejudiciile materiale și morale cauzate. Autoritățile publice și instanțele de judecata competente trebuie să își exercite atribuțiile legale în mod imparțial, indiferent de propriile convingeri sau interesele personale.

Menționeaă reclamantul că autoritatea publică, Casa Națională de Asigurări Sociale, cu subdiviziunea sa Oficiul Teritorial Telenești al CNAS sunt participanți la procedura administrativă, conform art. 44 alin. (1) Cod administrativ, iar conform art. 29 din același cod, orice măsură întreprinsă de autoritățile publice prin care se afectează drepturile sau libertățile prevăzute de lege trebuie să corespunda principiului proporționalității. O măsură întreprinsă de autoritățile publice este proporțională dacă: a) este potrivită pentru atingerea scopului urmărit în temeiul împuternicirii atribuite prin lege; b) este necesară pentru atingerea scopului; c) este rezonabilă. Măsura întreprinsă de autoritățile publice este una rezonabilă dacă ingerința produsă prin ea nu este disproporțională în raport cu scopul urmărit. Or, atribuția principală a OT Telenești și CNAS constă primordial în stabilirea și achitarea prestațiilor sociale, dar nu în privarea acestora. Or, prin refuzul de a-i stabili pensia meritată pe lîngă faptul că i-au fost încălcate drepturile constituționale, i-au fost cauzate și prejudicii materiale și morale.

Reclamantul mai invocă că atât decizia Oficiului teritorial Telenești ***** din *****, cât și refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale expus prin scrisoarea nr. ***** din ***** de respingere în stabilirea vechimii în muncă cu înlesniri și a pensiei, contravin autorității lucrului decis și principiului securității juridice. În

același sens, art. 30 din Codul administrativ prevede că autoritățile publice nu pot întreprinde măsuri care să afecteze situațiile juridice definitive sau drepturile dobândite, decât în situații în care, în condițiile stabilite de lege, acest lucru este absolut necesar pentru interesul public. Astfel, consideră reclamantul că acumulând legal vechimea în muncă, inclusiv cu avantaje, care îi acordă dreptul la stabilirea pensiei, a fost ilegal privat de dreptul de a o primi numai pentru faptul, că reprezentanții CNAS și OT Telenești au opinii diferite privitor la aplicarea prevederilor legale în stabilirea vechimii în muncă cu înlesniri, deși există o vastă practică judiciară prin care instanțele de judecată naționale în litigiile de acest gen le dau câștig de cauză titularilor acestor drepturi.

Prin urmare, consideră reclamantul că actele emise de CNAS și OT Telenești, sunt acte administrative înzestrate cu puterea lucrului decis, iar modul în care s-au adoptat aceasta contravine principiilor legale. Actele nominalizate au fost emise și cu încălcarea prevederilor art.31 și art. 118 Cod administrativ cu privire la motivarea obligatorie a actului administrativ care, fiind un act individual defavorabil, trebuia să includă neapărat și punctul de vedere al persoanei afectate, expus în cadrul audierii acesteia. Or, neatragerea reclamantului în procedura administrativă constituie o încălcare gravă a tuturor garanțiilor, potrivit prevederilor articolelor 21, 29, 40, 44 94 Cod administrativ pentru protejarea intereselor legitime. Aceste încălcări a normelor de procedură administrativă au generat, la caz, încălcarea unuia din cele mai elementare garanții procedurale, dreptul de a fi ascultat asupra faptelor care au fost invocate în cererea înaintată. Prin urmare, autoritatea publică, nu a stabilit din oficiu toate aspectele de fapt ale cazului, așa după cum prevede art. 85 alin. (3) și art. 92 din Codul administrativ, limitându-se doar la convingerea sa eronată că perioadele de activitate 0***** calculate în temeiul ordinului MAI nr.96 din 20.03.2018 nu pot fi raportate la prevederile punctelor 7 lit.g) și 8 lit.d) ale Hotărârii Guvernului nr.78 din 21.08.1994, neglijând interesul legal privind stabilirea corectă a vechimii în muncă, inclusiv cu avantaje, calcularea și achitarea pensiei.

Mai menționează reclamantul că atât decizia Oficiului teritorial Telenești ***** din ***** cât și refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale expus prin scrisoarea nr. *****/22 din ***** nu conțin în sine o motivare completă, clară, cu trimiteri la probe, ținând cont că această exigență trebuie realizată într-un mod suficient de explicit, condiție legală care în speța nu a fost respectată. De altfel, nemotivarea unei decizii creează impresia solicitanților că autoritatea publică emite acte administrative aleatoriu, în lipsa prezenței probelor. Prin urmare, atât CNAS, cât și OT Telenești al CNAS nu și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege, iar această încălcare se materializată prin faptul că actele administrative au fost emise cu încălcarea procedurii stabilite,

ceea ce poartă un caracter neproporțional scopului urmărit, fapt ce denotă și ilegalitatea lor în fond, prin prisma art. 141 alin. (1) Cod administrativ.

Referitor la calcularea vechimii în serviciu în astfel de situații probează Avizul consultativ al Plenului Curții Supreme de Justiție cu privire la modul de aplicare a pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21.02.1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilirea și plata pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului pentru Combaterea Crimelor economice și Corupției și a sistemului penitenciar din 29 septembrie 2014 (Dosarul nr. 4ac-16/14), cât și sutele de hotărâri judecătorești irevocabile.

Mai mult ca atât, actualmente, însuși prin ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr.96 din 20.03.2018 se recunoaște necesitatea acordării înlesnirilor de două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu pe perioada activității în cadrul subdiviziunilor de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie), care urmează a fi luate în considerație la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei în conformitate cu prevederile Legii nr.1544 din 23.06.1993.

De asemenea reclamantul menționează și faptul, că prevederile art.47 alin. (2) din Constituție garantează cetățenilor dreptul la asigurare în caz de bătrânețe, șomaj, boală, invaliditate sau alte cazuri de pierdere a mijloacelor de subzistență, în urma unor împrejurări independente de voința lor, iar drepturile date se referă la drepturi incluse în categoria drepturilor sociale, care nu au un caracter necondiționat și pot fi solicitate numai în limitele prevăzute de lege. Concomitent, legiuitorul dispune de autoritatea de a stabili condiții specifice pentru exercitarea drepturilor sociale. Însă, implementarea prevederilor legale nu poate fi în conflict cu principiile constituționale, astfel încât normele legale relevante nu pot nega și nici stinge drepturile sociale garantate constituțional. Or, un drept social - inclusiv dreptul la pensie, este obiectul protecției constituționale garantate de art.46 din Constituție, cât și de art.l din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană. Iar, în cazul în care cuantumul pensiei stabilite este redus sau anulat, această măsură poate constitui o ingerință în exercitarea dreptului de proprietate, care trebuie să fie justificată.

Totodată, în conformitate cu art. 3 din Legea nr. 489 din 8 iulie 1999 privind sistemul public de asigurări sociale, dreptul de asigurare socială, fiind garantat de stat, se exercită în condițiile legii, prin sistemul public de asigurări sociale, în baza principiilor unicității, egalității, solidarității sociale, obligativității, contributivității, repartiției și autonomiei. Dreptul la pensie este un drept preconstituit încă din perioada activă a vieții persoanei, acesta fiind obligat prin lege să contribuie la bugetul asigurărilor sociale de stat procentual raportat la nivelul venitului realizat. Corelativ, apare obligația statului ca în perioada pasivă

a vieții persoanei să-i plătească o pensie al cărei cuantum să fie guvernat de principiul contributivității. Astfel că, de la îndeplinirea condițiilor legale pentru persoană - vârstă, stagiu de cotizare, apare obligația statului de a achita pensie, care se stabilește în modul reglementat de lege ținându-se cont de mai multe criterii. Totodată, există situații de stabilire a pensiei și apariția circumstanțelor care determină modificarea acesteia. Atât Constituția, cât și legile speciale, nu garantează un cuantum determinat al prestației sociale, inclusiv al pensiei, astfel încât legiuitorul se bucură în domeniul drepturilor sociale de dreptul de apreciere în stabilirea normelor pentru punerea în aplicare a drepturilor individuale sociale, inclusiv de posibilitatea de a le modifica.

Dreptul persoanei la pensie este reglementat prin Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat nr. 156, potrivit căreia pensia de asigurări sociale de stat este venitul bănesc cuvenit asiguratului, în condițiile legii, corelativ obligațiilor privind plata contribuțiilor de asigurări sociale de stat. Potrivit art.32 din legea nominalizată, pensia pentru limită de vârstă se stabilește pe viață. Iar, art. 2 al Legii 156 statuează că, dreptul la pensie este imprescriptibil. Mai mult că neîncadrarea pensiei conform vechimii în muncă stabilită cu facilități nu a depins de solicitant, iar în aceste circumstanțe, urmează să se țină cont de prevederile Hotărârii Curții Constituționale nr. 19 din 19.07.2016, care stipulează, că „... în cazul neachitării la timp a pensiei din vina organului de asigurări sociale care stabilește sau plătește pensia, aceasta se achită fără nici un fel de limite în termen”, fapt reiterat și în art. 54 al Legii 1544.

Reclamantul indică că, chiar și în situația în care pensia nu se încasează la timp din motive ce nu sunt imputabile organului de asigurări sociale (odată ce vechimea în muncă a fost stabilită pentru solicitant de angajator), dar, aceasta nu depind nici de voința beneficiarului pensiei, respectiv, nu poate fi sancționat titularul pensiei. Mai mult că, dreptul la pensie (tratat ca un drept de proprietate în sensul art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană) nu poate fi privit doar ca un drept subiectiv civil, ci, în primul rând, acesta face parte din domeniul raporturilor de protecție socială, și prin natura lor social-juridică primară, pensiile sunt sursa principală și permanentă de subzistență a pensionarilor.

Solicită reclamantul, Ion Zatic:

- constatarea ilegalității refuzului CNAS expus prin scrisoarea nr. ***** din *****, recepționată la *****

- a obliga CNAS să-i stabilească corect vechimea în muncă necesară pentru fixarea pensiei, inclusiv prin includerea cu înlesniri (avantaje), în conformitate cu prevederile p.8 lit.d) din Hotărîrea Guvernului nr.78 din 21.02.1994 a perioadelor *****, ce constituie 4 ani 02 luni 28 zile, iar în total 25 ani 03 luni și 18 zile, conform certificatului IP Telenești *****din *****;

- să-i stabilească pensia, adausurile, sporurile și indexațiile cuvenite, începînd cu momentul ieșirii la pensie, reieșind din vechimea totală de activitate în organele afacerilor interne, inclusiv cu înlesniri (avantaje), care constituie în total 25 ani 03 luni și 18 zile, conform certificatului IP Telenești *****din *****;

- să achite pensia, adausurile, sporurile și indexațiile cuvenite, începînd cu momentul ieșirii la pensie, în conformitate cu prevederile legale;

<u>Hotărîrea instanței de fond ce constituie obiectul apelului.</u>

Prin hotărârea Judecătoriei Chişinău (sediul Rîşcani) din 10 mai 2023, a fost admisă acțiunea în contencios administrativ înaintată de Ion Zatic împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ individual de respingere a solicitării și obligarea emiterii actului administrativ favorabil.

S-a anulat decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Telenești nr. ** din 20 iulie 2022 privind respingerea cererii în stabilirea pensiei lui Ion Zatic și decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. *****/22 din ***** de soluționare a cererii prealabile.***

S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să emită actul administrativ individual, prin care să dispună stabilirea și achitarea pensiei pentru vechime în muncă lui Ion Zatic în temeiul Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, începând cu 08 iulie 2022, ținând cont de vechimea în muncă de 25 ani 03 luni și 18 zile.

S-a încasat din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul lui Ion Zatic, cheltuielile de asistență juridică în mărime de 5000 (cinci mii) lei.

<u>Verificarea admisibilității apelului;</u>

Invocând ilegalitatea hotărârii instanței de fond, la 13 mai 2023, Casa Națională de Asigurări declarat apel asupra hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 10 mai 2023.

În conformitate cu prevederile art. 232 alin. (1) Cod administrativ, apelul se depune la instanţa de judecată care a emis hotărîrea contestată în termen de 30 de zile de la pronunţarea dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu stabileşte un termen mai mic. Instanţa de judecată care a emis hotărîrea contestată transmite neîntîrziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărîrii, instanţei de apel.

Din materialele cauzei rezultă că, la caz hotărîrea instanţei de fond a fost pronunţată public la 10 mai 2023, iar cererea de apel a fost depusă la 13 mai 2023, prin urmare Completul judiciar constată că, apelul declarat a fost depus în interiorul termenului legal.

Potrivit art. 232 alin. (2) Cod administrativ, *motivarea apelului se prezintă la instanţa de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărîrii motivate.*

Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanţa de judecată care a emis hotărîrea contestată.

În speță, hotărîrea motivată a fost notificată părții apelante la data de 3 octombrie 2023, iar motivarea apelului a fost depusă la 31 octombrie 2023, adică cu respectarea prevederilor art. 232 alin. (2) Cod administrativ.

Argumentele apelantului vis-a-vis de pretinsa ilegalitate a hotărîrii atacate cu apel.

În susținerea apelului, Casa Națională de Asigurări Sociale, a indicat că, apreaciază critic poziția instanței de fond în vederea admiterii acțiunii reclamantului.

Indică partea apelantă că, în cazul intimatului Zatic Ion, la data depunerii cererii pentru stabilirea pensiei 11.07.2022, vechimea în muncă necesară pentru stabilirea pensiei era de 25 ani.

La data de 11.07.2022 intimatul s-a adresat cu cerere la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Telenești, privind stabilirea pensiei în condițiile Legii nr. 1544/1993, având în vedere că la data de ***** a demisionat din funcție de subofițer superior al serviciului de patrulare al secției securitate publică al IP Telenești IGP MAI.

La cererea respectivă intimatul a anexat certificatul nr. ***** din ***** privind confirmarea vechimii în serviciu în cadrul subdiviziunilor MAI, conform căruia Zatic Ion atestă o vechime în muncă de 25 ani 03 luni 18 zile.

Potrivit Certificatului nominalizat, în calculul vechimii în muncă au fost incluse perioadele de activitate: *****cu avantaje, două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu (2:1), în temeiul ordinului MAI nr.96 din 20.03.2018. În perioada menționată, intimatul a activat în cadrul Izolatorului de detenție provizorie al secției management operațional IP Telenești IGP MAI.

Astfel, opinează partea apelantă că, perioadele de activitate enumerate mai sus au fost calculate neîntemeiat, cu înlesniri - două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu și astfel vechimea totală în serviciu constituind –25 ani 03 luni 18 zile.

Prin Decizia de refuz nr. ***** din ***** emisă de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Telenești, cererea intimatului privind stabilirea pensiei a fost respinsă, pe motiv că Ion Zatic nu întrunește vechimea necesară în serviciu pentru stabilirea pensiei în condițiile Legii nr. 1544/1993, vechimea necesară fiind 25 ani, conform calculului efectuat de către CNAS vechimea în serviciu la momentul demisionării a constituit 23 ani 02 luni 24 zile.

La data de 28.08.2022 cu cerere prealabilă intimatul a contestat la Casa Națională de Asigurări Sociale Decizia de refuz nr. ***** din *****.

Prin răspunsul CNAS nr. *****/22 din *****, cererea prealabilă a intimatului a fost respinsă, comunicându-se următoarele motive: În conformitate cu pct.8 lit.

d) a Hotărârii Guvernului nr.78/1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilirea şi plată a pensiilor şi indemnizaţiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi sistemului penitenciar „La calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofiţeri şi subofiţeri ai Poliţiei de Frontieră, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi a sistemului penitenciar, se acordă următoarele înlesniri: d) două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu: - în instituţii penitenciare de tip închis, izolatoarele de urmărire penală şi instituţiiledestinate pentru deţinerea şi tratarea bolnavilor contagioşi şi bolnavilor psihici, precum şi la lucrări de subteran.

Indică partea apelantă că, potrivit prevederilor art.16 alin.(1) şi (2) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, autorităţile administraţiei publice centrale de specialitate şi autorităţile publice autonome emit sau aprobă, în condiţiile legii, acte normative. Actele normative ale autorităţilor administraţiei publice centrale de specialitate şi publice autonome sânt emise sau aprobate numai în temeiul şi pentru executarea legilor şi a hotărârilor Guvernului. Actele normative respective se limitează strict la cadrul stabilit de actele normative de nivel superior pentru executarea cărora se emit sau se aprobă şi nu pot contravine prevederilor actelor respective. În clauza de adoptare a actelor normative ale autorităţilor administraţiei publice centrale de specialitate şi autorităţile publice autonome se indică expres actul normativ superior în temeiul căruia acestea sânt emise sau aprobate.

Astfel, menţionează că, prevederile actelor normative ale autorităţilor administraţiei publice centrale de specialitate şi publice autonome se aplică numai în partea în care nu depăşesc cadrul stabilit de actul normativ de nivel superior pentru executarea căruia a fost emis şi nu contravin prevederilor actelor respective.

Prin urmare, CNAS consideră că, Ordinul nr.96 din 20 martie 2018 emis de MAI în conformitate cu prevederile pct.7 lit. g) şi pct.8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr.78/1994 „Cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire şi plată a pensiilor şi indemnizaţiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi sistemului penitenciar”, depăşeşte prevederile actului normativ în temeiul căruia a fost emis. Or, Hotărârea Guvernului nr.78/1994 nu conţine prevederile prevăzute în ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr.96 din 20.03.2018 (perioadele de activitate în cadrul Izolatorului de detenție provizorie al secției management operațional IP Telenești IGP MAI).

Subliniază partea apelantă că, în art.11 pct.2 a Legii nr.300/2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare, sunt enumerate instituţii penitenciare din Republica Moldova, și anume: a) penitenciarele de tip deschis; b) penitenciarele de tip semiînchis; c) penitenciarele de tip închis; d) centrele de detenţie pentru minori şi tineri; e) penitenciarele pentru femei; f) casele de arest; g) spitalele penitenciare. Respectiv două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu se acordă persoanelor care au activat în penitenciare de tip închis şi nu provizoriu cum este indicat în ordinul emis de MAI.

Analizând prevederile legale precitate, se poate deduce că activitatea intimatului din perioadele de referință (*****) care au fost calculate cu înlesniri, nu pot fi raportate la prevederile pct.8 a Hotărârii Guvernului nr.78/1994. Or, două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu se acordă persoanelor care au activat în penitenciare de tip închis și nu provizoriu cum este indicat în ordinul emis de MAI. Respectiv temei de anulare a refuzului în stabilirea pensiei emis de CTAS Telenești nr. ***** din *****, nu este.

În partea, ce ține de încasarea cheltuielilor de asistență juridică, CNAS menționează că, ținând cont de Hotărârea explicativă a Plenului Curţii Supreme de Justiţie nr.25 din 28.06.2004 „Cu privire la practica aplicării de către instanţele judecătoreşti a legislaţiei despre încasarea cheltuielilor de judecată în cauzele civile”, cu modificările şi completările ulterioare, precum şi de legislaţia în vigoare, este stabilit următoarele: În conformitate cu art.96 CPC, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii, care a avut câştig de cauză, cheltuielile de asistenţă juridică acordată de avocaţi, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. Soluţionând cererile de restituire a cheltuielilor pentru asistenţă juridică acordată, instanţele vor reţine următoarele: Pornind de la practica CEDO, cheltuielile pentru asistenţa juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate şi rezonabile ca mărime. Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CEDO, se evidenţiază necesitatea prezentării, de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor, a următoarelor documente: a. dovada achitării onorariilor avocaţilor (copii de pe dispoziţiile de plată prin virament sau bonurile de plată); b. copia de pe facturile de strictă evidenţă, emisă pentru clienţi-persoane juridice şi în alte cazuri stabilite de legislaţie; c. listă detaliată a actelor/acţiunilor efectuate de avocat şi a timpului aferent acestora (cu tariful şi orarul). Pentru determinarea cuantumului compensaţiei acordate, instanţa de judecată, pentru a face o apreciere corectă, va mai ţine cont de: a. complexitatea cauzei; noutatea şi dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speţă; b. aportul avocatului la soluţionarea cauzei; c. timpul şi munca depusă de avocat; d. aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistenţa (cunoştinţe tehnice speciale, cunoaşterea profundă a unor reglementări de profil, cunoaşterea limbilor străine, a altor procedee de comunicare cu clienţi

specifici etc.); e. faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare; f. rezultatul obţinut; g. restricţiile de timp impuse de client şi de circumstanţele cauzei; h. natura şi durata relaţiei dintre avocat şi client; i. experienţa, reputaţia şi abilitatea avocatului; j. justificarea şi ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză; k. suma despăgubirilor pretinse/obţinute în cauză; l. alţi factori, la discreţia instanţei.

Indică partea apelantă că, în speță, nu s-a demonstrat de către partea intimată, la solicitarea cheltuielilor de judecată, aportul real al avocatului la soluţionarea cauzei, timpul şi munca depusă de avocat, aptitudinile speciale necesare pentru acordarea asistenţei juridice, faptul în ce măsură munca avocatului, în cauza respectivă, i-a limitat capacitatea de a lucra în alte dosare, natura şi durata relaţiei dintre avocat şi client, etc. Reieșind din cele expuse supra și cumulul de argumente aduse de către organul de asigurări sociale, CNAS reiterează că, cuantumul cheltuielilor de asistență juridică invocat de către avocat este exagerat. Respectiv, prin prisma normelor de drept citate, apelanta opinează că, aprecierea probelor dată de instanța de fond a fost una defectuoasă și arbitrară fapt ce vine în contradicție cu prevederile legislației procedurale civile, cât și cu dreptul la un proces echitabil.

Din cele relatate, în temeiul art. 231, 232, 233 a Codului Administrativ, CNAS, solicit dmiterea apelului, casarea hotărârii primei instanţei, cu pronunţarea unei noi hotărâri prin care cererea intimatului să fie respinsă ca neîntemeiată.

Argumentele părții intimate vis-avis de apelul declarat:

Prin referința depusă, intimatul a solicitat respingerea apelului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, cu menținerea hotărîrii Judecătoriei Chișinău (sediul Rîşcani) din 10 mai 2023, ca fiind legală și întemeiată.

Argumentele participanţilor invocate în cadrul judecării apelului:

Partea apelantă Casa Națională de Asigurări Sociale - în şedinţa instanței de apel nu s-a prezentat din motive necunoscute, deşi a fost înştiinţată legal despre locul, data şi ora examinării cauzei, despre motivele neprezenței nu a informat instanța de apel, nu a înaintat cerere de amînare a ședinței sau de examinare în lipsa sa, motiv din care, pornind de la reglementările art.231 alin. (2) Cod administrativ, Completul judiciar a dispus judecarea cauzei în absenţa acesteia.

Intimatul Ion Zatic -în ședința instanței de apel nu s-a prezentat, ultimul fiind reprezentat de către avocatul Valentin Găină.

Reprezentantul intimatului, avocatul Valentin Găină, în ședința instanței de apel a susținut integral argumentele indicate în referința depusă, a pledat pentru respingerea apelului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, cu menținerea hotărîrii Judecătoriei Chişinău (sediul Rîşcani) din 10 mai 2023, ca fiind legală și întemeiată.

Audiind reprezentantul intimatului, studiind materialele dosarului şi înscrisurile administrate, verificând argumentele expuse în cererea de apel, Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău conchide că apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale este neîntemeiat, motiv din care urmează a fi respins cu menţinerea hotărîrii Judecătoriei Chișinău (sediul Rîşcani) din 10 mai 2023, din următoarele considerente.

Aprecierea instanţei de apel a argumentelor părţilor şi cadrului legal aplicabil speţei:

În conformitate cu prevederile art. 195 Cod administrativ, *procedura acţiunii în contenciosul administrativ se desfăşoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepţia art.169–171.*

Potrivit dispoziţiilor art.219 alin.(1), (3) Cod administrativ, *(1) Instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. (3) Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.*

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, *examinînd cererea de apel, instanţa de apel adoptă una dintre următoarele decizii-* ***respinge apelul.***

Conform art. 239 Codul de procedură civilă, *hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată.*

În temeiul art.240 alin.(1) Cod de procedură civilă, *la deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.*

Hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanţele care au importanţă la soluţionarea cauzei şi care au fost verificate în şedinţa de judecată multilateral, complet, fiind elucidate probele privind circumstanţele constatate ale cauzei.

Prevederile legale enunţate impun în mod expres, obligația instanţei de apel să verifice circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Respectiv, conform practicii CEDO instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze doar la însuşirea motivelor și concluziilor date de instanţa inferioară. (*Hirro Balani c. Spaniei*, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; *Georgiadis v. Greciei* nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

Completul de Contencios Administrativ al Curţii de Apel Chişinău, analizând legalitatea hotărârii pronunţate în raport cu prevederile art.225 Cod administrativ; art. 239 – 241 Cod de procedură civilă, constată că aceasta urmează a fi menţinută, or instanţa de fond, corect a elucidat şi constatat circumstanţele cauzei, a verificat şi apreciat obiectiv, probele prezente la materialele cauzei, stabilind corect circumstanțele de fapt și aplicând corect legislația pertinentă ce guvernează raportul litigios.

Materialul probatoriu administrat de instanţa de fond, denotă următoarea situaţie;

<u>În fapt:</u>

Materialele cauzei și ale dosarului administrativ atestă că, la 11 iulie 2022, Ion Zatic s-a adresat cu cerere către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Telenești, solicitând stabilirea pensiei pentru vechime în muncă. (f.d. 2 dosar administrativ)

La 20 iulie 2022, a fost emisă decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Telenești ***** de refuz în stabilirea pensiei lui Ion Zatic, pe motiv că ultimul nu a acumulat vechimea în muncă necesară de 25 ani. (f.d.1 dosar administrativ)

La 22 august 2022, Ion Zatic s-a adresat la Casa Națională de Asigurări Sociale cu o cerere prealabilă prin care a solicitat anularea deciziei și emiterea unui act administrativ privind stabilirea pensiei în baza Legii 1544/1993. (f.d.5)

În urma examinării cererii prealabile, Casa Națională de Asigurări Sociale, prin răspunsul nr. *****/22 din *****, i-a refuzat reclamantului în stabilirea pensiei, menționând că vechimea în muncă a fost calculată eronat, în realitate constituind 23 ani 2 luni, 24 zile. (f.d.17)

La 23 septembrie 2022, Ion Zatic, a sesizat instanța de contencios administrativ cu prezenta acțiune prin care a solicitat: constatarea ilegalității refuzului CNAS expus prin scrisoarea nr. ***** din *****, recepționată la *****;

a obliga CNAS

- să-i stabilească corect vechimea în muncă necesară pentru fixarea pensiei, inclusiv prin includerea cu înlesniri (avantaje), în conformitate cu prevederile p.8 lit.d) din Hotărîrea Guvernului nr.78 din 21.02.1994 a perioadelor *****, ce constituie 4 ani 02 luni 28 zile, iar în total 25 ani 03 luni și 18 zile, conform certificatului IP Telenești *****din *****;

- să-i stabilească pensia, adausurile, sporurile și indexațiile cuvenite, începînd cu momentul ieșirii la pensie, reieșind din vechimea totală de activitate în organele afacerilor interne, inclusiv cu înlesniri (avantaje), care constituie în total 25 ani 03 luni și 18 zile, conform certificatului IP Telenești *****din *****;

- să achite pensia, adausurile, sporurile și indexațiile cuvenite, începînd cu momentul ieșirii la pensie, în conformitate cu prevederile legale;

Admisibilitatea acțiunii:

Prevederi relevante ale Codului administrative sunt următoarele:

Articolul 20. *Acţiunea în contencios administrativ*

Dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acţiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanţele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Articolul 206. *Felurile acţiunilor în contencios administrativ*

(1) O acţiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru:

b) obligarea autorităţii publice să emită un act administrativ individual (acţiune în obligare);

Reieșind din cerințele formulate în cererea de chemare în judecată, rezultă că, acțiunea reclamantului este una în obligare.

Articolul 191. *Competenţa jurisdicţională pentru acţiunea în contencios administrativ*

(1) Cu excepţia cazurilor prevăzute la alin.(2) şi (3), judecătoriile soluţionează în fond toate acţiunile în contencios administrativ.

Articolul 196. *Competenţa teritorială pentru acţiunea în contencios administrativ*

(1) Acţiunea în contencios administrativ se depune la instanţa de judecată în a cărei rază teritorială îşi are sediul autoritatea publică care a desfăşurat activitatea administrativă contestată, daca legea nu prevede altfel.

Ținînd cont de obiectul acțiunii, sediul autorității publice pîrîte, precum și avînd în vedere prevederile art.191 alin.(1) Cod administrativ, examinarea prezentei cauze ține de competența Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, or obiectul acesteia nu se regăsesc în excepțiile de la alin.(2) și (3) a art.191 Cod administrativ.

Astfel, acțiunea în contencios administrativ a fost înaintată de reclamant cu respectarea competenței jurisdicționale și teritoriale.

Articolul 17. *Dreptul vătămat*

Drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Se reține, că prin acțiunea depusă, Ion Zatic a revendicat apărarea pe calea controlului judecătoresc a unui drept în sensul art.17 Cod administrativ, și anume, dreptul la stabilirea pensiei.

Articolul 39. *Accesul liber la justiţie*

(1) Controlul judecătoresc al activităţii administrative este garantat şi nu poate fi îngrădit.

(2) Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanţei de judecată competente.

Articolul 189. *Înaintarea acţiunii în contencios administrativ*

(1) Orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ.

Articolul 10. *Actul administrativ individual*

(1) Actul administrativ individual este orice dispoziţie, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Articolul 11. *Categoriile actelor administrative individuale*

(1) Actele administrative individuale pot fi:

a) acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligaţii, sancţiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat;

Instanța de apel statuează că, actul administrativ individual defavorabil emis de organul de asigurări sociale –decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Telenești nr. ***** din 20 iulie 2022 privind respingerea cererii în stabilirea pensiei lui Ion Zatic și decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. *****/22 din ***** de soluționare a cererii prealabile - constituie acte defavorabile reclamantului.

Articolul 19. *Cererea prealabilă*

Cererea prealabilă este instituţia care oferă o cale de soluţionare prejudiciară a litigiilor administrative.

Articolul 162. *Scopul procedurii prealabile*

(1) Procedura prealabilă urmăreşte scopul de a verifica legalitatea actelor administrative individuale.

(2) Dacă autoritatea publică nu soluţionează petiţia în termenele prevăzute de prezentul cod, persoana afectată este în drept să depună cerere prealabilă.

(3) Cererea prealabilă poate fi îndreptată spre:

a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual ilegal sau nul;

b) emiterea unui act administrativ individual.

Articolul 208. *Respectarea procedurii prealabile*

(1) Până la înaintarea acţiunii în contencios administrativ se va respecta procedura prealabilă, cu excepţiile prevăzute de lege.

După cum rezultă din materialele cauzei elucidate anterior, la 22 august 2022, Ion Zatic s-a adresat la Casa Națională de Asigurări Sociale cu o cerere prealabilă prin care a solicitat anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Telenești și emiterea unui act administrativ privind stabilirea pensiei în baza Legii 1544/1993. (f.d.5)

În urma examinării cererii prealabile, Casa Națională de Asigurări Sociale, prin răspunsul nr. *****/22 din *****, i-a refuzat reclamantului în stabilirea pensiei, menționând că vechimea în muncă a fost calculată eronat, în realitate constituind 23 ani 2 luni, 24 zile. (f.d.17)

Articolul 209. *Termenul de înaintare a acţiunii în contencios administrativ*

(1) Acţiunea în contestare şi acţiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la:

a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluţionarea acesteia;

Astfel, coroborând prevederile normelor legale citate anterior, cu circumstanțele de fapt ale cauzei, Completul judiciar statuează că, acțiunea înaintată de Ion Zatic la 23 septembrie 2022, a fost depusă în instanța de contencios administrativ în termen, cît și cu respectarea procedurii prealabile, din care motive, instanța de fond corect a conchis asupra admisibilității acțiunii și a reținut spre examinare fondul cerințelor formulate în acțiune.

<u>Referitor la fondul acțiunii.</u>

Prevederi relevante ale Codului administrative sunt următoarele:

Articolul 224. *Hotărîrile instanţei de judecată*

(1) Examinînd acţiunea în contencios administrativ în fond, instanţa de judecată adoptă una dintre următoarele hotărîri:

b) în baza unei acţiuni în obligare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual de respingere a solicitării sau o eventuală decizie adoptată în procedura prealabilă şi obligă autoritatea publică să emită un act administrativ individual, dacă revendicarea pretenţiei reclamantului de emitere a actului este întemeiată;

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîşcani) din 10 mai 2023, a fost admisă acțiunea în contencios administrativ înaintată de Ion Zatic împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ

individual de respingere a solicitării și obligarea emiterii actului administrativ favorabil.

S-a anulat decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Telenești nr. ***** din 20 iulie 2022 privind respingerea cererii în stabilirea pensiei lui Ion Zatic și decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. *****/22 din ***** de soluționare a cererii prealabile.

S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să emită actul administrativ individual, prin care să dispună stabilirea și achitarea pensiei pentru vechime în muncă lui Ion Zatic în temeiul Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, începând cu 08 iulie 2022, ținând cont de vechimea în muncă de 25 ani 03 luni și 18 zile.

S-a încasat din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul lui Ion Zatic, cheltuielile de asistență juridică în mărime de 5000 (cinci mii) lei.

Judecând cauza în ordine de apel, Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău conchide că soluția fondului este una întemeiată, urmînd a fi menținută, din considerentele ce vor fi expuse încontinuare.

La caz, Completul judiciar reiterează că, obiectul acțiunii ține de drepturile persoanei la stabilirea/calcularea pensiei, drepturi ce fac parte din categoria drepturilor sociale.

În acest sens, Curtea Constituțională în Hotărârea nr. 27 din 20 decembrie 2011 privind controlul constituţionalităţii unor legi de modificare a condiţiilor de asigurare cu pensii şi alte plăţi sociale pentru unele categorii de salariaţi a statuat cu titlu de principiu că, un drept social poate fi obiectul protecţiei constituţionale garantate de art.46 şi, respectiv, art.1 din Protocolul nr.1 la Convenţia Europeană numai în cazul când dreptul social respectiv este dobândit şi are o valoare economică. Aplicativ la prezenta cauză, un drept patrimonial dobândit ar însemna dreptul la pensia ce se află în plată, care deja are o valoare economică şi astfel constituie un drept de proprietate al persoanei.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a asimilat dreptul la prestații sociale unui drept de proprietate, în sensul articolului 1 din Protocolul nr.1 la Convenţia Europeană, doar în cazul persoanelor care au plătit contribuţii la un sistem de protecţie socială (Müller v. Austria, decizia din 16 decembrie 1974), ulterior jurisprudența acesteia a evoluat, nu fără de ambiguități în ceea ce privește prestațiile non-contributive, spre o protecție mai largă.

În acest context, în cauza *Stec şi alţii v. Marea Britanie* (decizia de admisibilitate din 6 iulie 2005) Marea Cameră a Curţii Europene a statuat, cu valoare de principiu, că atunci când un Stat Parte pune în aplicare o legislație care prevede plata automată a unei prestații sociale – indiferent dacă acordarea acestei

prestații depinde sau nu de plata prealabilă a contribuțiilor – această legislație trebuie să fie considerată ca generând un interes patrimonial ce ține de domeniul de aplicare al articolului 1 din Protocolul nr.1 pentru persoanele care îndeplinesc cerințele sale.

Statele părţi la Convenţie dispun de o marjă largă de apreciere pentru reglementarea politicii lor sociale. Curtea Europeană a reamintit, în acest sens, că autorităţile naţionale sunt, în principiu, cel mai bine plasate pentru a alege mijloacele cele mai adecvate în atingerea scopului stabilirii unui echilibru între cheltuielile şi veniturile publice, având în vedere că acestea cunosc nevoile propriei societăţi (*Terazzi SRL v. Italia*, hotărârea din 17 octombrie 2002, § 85, şi *Wieczorek v. Polonia*, hotărârea din 8 decembrie 2009, § 59)

Deşi principiile care rezultă din articolul 1 din Protocolul nr. 1 sunt aplicabile şi în cazul pensiilor (*Stummer v. Austria* [MC], hotărârea din 7 iulie 2011, § 82), totuşi, dispoziţiile acestuia nu garantează, ca atare, vreun drept la primirea unei pensii într-un anumit cuantum (*Maggio şi alţii v. Italia*, hotărârea din 31 mai 2011, § 55).

În același timp, în cazul în care cuantumul unui drept salarial sau unei pensii stabilite este redus sau anulat, această măsură poate constitui o ingerință în exercitarea dreptului de proprietate, care trebuie să fie justificată (a se vedea mutatis mutandis *Rasmussen v. Polonia*, hotărârea din 28 aprilie 2009, § 71). Or, o condiție esențială pentru ca ingerința să fie considerată drept compatibilă cu art. 1 din Protocolul nr. 1 este faptul că aceasta trebuie să fie prevăzută de lege şi să servească unui interes public legitim.

Totodată, trebuie să existe un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite şi scopul urmărit prin orice măsură de natură a priva o persoană de proprietatea sa (*James şi alţii v. Regatul Unit*, hotărârea din 21 februarie 1986). Echilibrul cerut nu va fi realizat în cazul în care persoanei în cauză îi revine suportarea unei sarcini individuale excesive (*Maggio şi alţii v. Italia*).

Cu raportare la speța în cauză, Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău reține că, potrivit art.47 din Constituția Republicii Moldova, (1) Statul este obligat să ia măsuri pentru ca orice om să aibă un nivel de trai decent, care să-i asigure sănătatea şi bunăstarea, lui şi familiei lui, cuprinzînd hrana, îmbrăcămintea, locuinţa, îngrijirea medicală, precum şi serviciile sociale necesare. (2) Cetăţenii au dreptul la asigurare în caz de: şomaj, boală, invaliditate, văduvie, bătrîneţe sau în celelalte cazuri de pierdere a mijloacelor de subzistenţă, în urma unor împrejurări independente de voinţa lor.

Conform art. 2 alin. (1) din Legea asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr.1544 din 23.06.1993,

militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi funcţionarilor publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri care au dreptul la pensie li se stabileşte pensie după eliberare din serviciu.

Conform art. 13 lit. a) din Legea asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr.1544 din 23.06.1993, *dreptul la pensie pentru vechime în serviciu îl au: militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi funcţionarii publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri care la 1 iulie 2011 au o vechime în serviciu de cel puţin 20 de ani şi 6 luni. În fiecare an ulterior, vechimea în serviciu se majorează, pînă la atingerea vechimii în serviciu de 25 de ani, conform următorului tabel:*

De la 1 iulie	**Vechimea în serviciu**
2011	20 ani 6 luni
2012	21 ani
2013	21 ani 6 luni
2014	22 ani
2015	22 ani 6 luni
2016	23 ani
2017	23 ani 6 luni
2018	24 ani
2019	24 ani 6 luni
2020	**25 ani**

În acord cu prevederile art.14 lit. a) din Legea asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr.1544 din 23.06.1993, *mărimea pensiilor pentru vechime în muncă se stabileşte în următoarele proporţii: pentru militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi pentru funcţionarii publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri care au o vechime în serviciu stabilită la art.13 lit.a) – 50 procente din suma soldei, iar pentru cei pensionaţi pentru limită de vîrstă sau din motive de boală – 55 procente din suma soldei; pentru fiecare an complet de vechime în serviciu*

peste vechimea stabilită la art.13 lit.a) – 3 procente din sumele respective ale soldei, dar în total nu mai mult de 75 procente din aceste sume.

În conformitate cu art.18 lit.c) din Legea asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr.1544-XII din 23.06.1993*, la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei în conformitate cu art.13 lit.a) militarilor care îndeplinesc serviciu prin contract, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi funcţionarilor publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, al cărui mod este stabilit de Guvern, se ia în calcul: timpul de îndeplinire a serviciului în condiţii deosebite – în condiţiile avantajoase respective inclusiv în condiţiile stabilite de legislaţie pînă la intrarea în vigoare a prezentei legi;*

Conform art.48 din Legea asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr.1544 din 23.06.1993*, pensiile militarilor în termen, ale militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, ale persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, ale funcţionarilor publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, ale ofiţerilor de protecţie şi colaboratorilor organelor securităţii statului, Centrului Naţional Anticorupţie şi ale membrilor familiilor acestora se stabilesc de către Casa Naţională de Asigurări Sociale, în modul stabilit de Guvern.*

Conform art.49 alin.(3) din Legea asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr.1544 din 23.06.1993*, organele de asigurări sociale au dreptul de control asupra autenticităţii actelor ce confirmă vechimea în serviciu şi solda (cîştigul), eliberate de organele abilitate.*

Conform art.54 din Legea asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr.1544 din 23.06.1993*, suma pensiei calculată pentru pensionarii din rîndurile militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi a funcţionarilor publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri şi pentru familiile acestora şi nesolicitată la timp se plăteşte pentru perioada precedentă, însă cel mult pentru 3 ani premergători datei solicitării pensiei. Sumele pensiei neprimite la timp din vina organelor care au stabilit sau care plătesc pensia se plătesc pentru perioada precedentă fără limite în timp.*

Conform pct.7 lit.g) din hotărârea Guvernului nr.78 din 21.02.1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire şi plată a pensiilor şi indemnizaţiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare, *se statuează că la calcularea vechimii în muncă la stabilirea pensiei pentru vechime în muncă conform Legii asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi a funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare se ia în considerare: g) timpul de îndeplinire a serviciului în condiţii deosebite – în condiţiile avantajoase respective, inclusiv în condiţiile stabilite de legislaţie pînă la intrarea în vigoare a prezentei hotărîri.*

Raportînd cadrul legal la circumstanțele faptice ale cauzei, instanța de apel reține ca fiind stabilită certitudinea faptului că, intimatul Ion Zatic, a activat în cadrul organelor afacerilor interne în perioada *****. (f.d. 5-6 dosar administrativ)

Prin ordinul Inspectoratului General al Poliției *****, au fost încetate raporturile de serviciu ale lui Ion Zatic, după acumularea vechimii în muncă ce permite dreptul la pensie, începând cu 8 iulie 2022. (f.d. 4 dosar administrativ)

La 8 iulie 2022 , Inspectoratul General al Poliției, IP Telenești, a întocmit certificatul nr. ***** din ***** privind calculul vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei lui Ion Zatic, potrivit căruia, vechimea în serviciu (vechimea totală în muncă) pentru stabilirea pensiei constituie **25 ani 03 luni și 18 zile**. (f.d. 4-5 dosar administrativ)

Potrivit Certificatului nominalizat, în calculul vechimii în muncă au fost incluse perioadele de activitate: *****cu avantaje, două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu (2:1), în temeiul ordinului MAI nr.96 din 20.03.2018. În perioada menționată, intimatul a activat în cadrul Izolatorului de detenție provizorie al secției management operațional IP Telenești IGP MAI.

Prin Decizia ***** din 12 august 2022 emisă de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Telenești, intimatului i s-a refuzat în stabilirea pensei, autoritatea publică competentă statuând că Ion Zatic a întrunit doar o vechime de 23 ani 2 luni și 24 zile. În motivarea concluziilor formulate, autoritatea publică pârâtă/apelantă a reținut că Ion Zatic nu beneficiază de calcularea vechimii în muncă cu avantaje, prevederile pct.8 lit. d) din HG nr.78 din 21 februarie 1994 nefiind aplicabile speței. (f.d. 1, dosar administrativ)

În acest context instanța de apel reține că, c**onform pct. 8 lit. d) hotărârea Guvernului nr.78 din 21.02.1994 Cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire şi plată a pensiilor şi indemnizaţiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor**

interne, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare, *la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofiţeri şi subofiţeri ai Poliţiei de Frontieră, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi a funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare, se acordă următoarele înlesniri:*

d) două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu:

în instituţii penitenciare de tip închis, izolatoarele de urmărire penală, casele de arest şi instituţiile destinate pentru deţinerea şi tratarea bolnavilor contagioşi şi bolnavilor psihici, precum şi la lucrări de subteran;

Din esenţa normei de drept enunţate rezultă, că pentru calcularea vechimii în muncă cu înlesnirile solicitate este necesar ca persoana să întrunească două condiţii, şi anume: instituţia în care persoana execută serviciul să fie o subdiviziune indicată în pct. 8 a hotărârii Guvernului nr. 78 din 21.02.1994 şi să-şi exercite serviciul nemijlocit în închisori, izolatoare de urmărire penală (izolatoare de detenţie provizorie) şi instituţiile destinate pentru deţinerea şi tratarea bolnavilor contagioşi şi bolnavilor psihici.

Astfel, penitenciarele de tip închis, izolatoarele de urmărire penală (izolatoarede detenţie provizorie) şi instituţiile destinate pentru deţinerea şi tratarea bolnavilor contagioşi şi bolnavilor psihici sunt entităţile care cad sub incidenţa reglementărilor de la pct. 8 al Hotărîrii Guvernului nr. 78 din 21.02.1994.

Cu raportare la speța în cauză, prima instanță just a statuat că, în perioadele, pentru care se solicită calcularea vechimii în muncă cu avantaje, Ion Zatic întrunește condițiile legale ca să beneficieze de calcularea pensiei urmare a calculării vechimii în muncă cu avantaje pentru perioadele de referință, în sensul solicitărilor formulate de către reclamantul/intimat.

În acest sens Completul judiciar menţionează, că concluzia dată derivă şi din Avizul consultativ al Plenului Curţii Supreme de Justiţie din 29.09.2014, care statuează expres că, penitenciarele de tip închis, izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenţie provizorie) şi instituţiile destinate pentru deţinerea şi tratarea bolnavilor contagioşi şi bolnavilor psihici sunt entităţi care cad sub incidenţa reglementărilor de la pct. 8 al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21.02.1994.

Mai mult, potrivit ordinului nr. 96 din 20.03.2018, Ministerul Afacerilor Interne a ordonat: acordarea înlesnirilor două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, corpului de

ofițeri şi subofițeri din cadrul subdiviziunilor, autorităților administrative şi instituțiilor din subordinea Ministerului Afacerilor Interne (funcționarilor publici cu statut special şi militarilor din cadrul MAI), pe perioada activității în cadrul subdiviziunilor de pază, escortare şi deținere a persoanelor reținute şi arestate în izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie), care urmează a fi luate în considerare la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei în conformitate cu prevederile Legii asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23.06.1993. Eliberarea confirmărilor privind înlesnirile prevăzute la pct. l al prezentului ordin la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei pentru funcționarii publici cu statut special și militarii care și-au îndeplinit serviciul în cadrul Serviciilor de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie), se va realiza la cererea acestora, de către autoritățile și instituțiile din subordine prin intermediul subdiviziunilor de resurse umane, conform competenței, care va fi determinată după ultimul loc de muncă al solicitantului. În cazul lichidării subdiviziunilor în care solicitanții în care solicitanții au activat anterior, confirmările vor fi eliberate de către subdiviziunile, autoritățile administrative au instituțiile din subordinea MAI, sau au devenit succesorul de drepturi și obligații sau au preluat competențele subdiviziunilor de poliție reorganizate sau lichidate.

Prin urmare, aplicabilitatea Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21.02.1994 și ordinului MAI nr. 96 din 20.03.2018, este deja determinată de angajator, care doar urma să fie reținută de către autoritatea pârâtă și, respectiv, efectuate acțiunile corespunzătoare de calculare a vechimii în muncă în privința reclamantului/ intimat Ion Zatic și stabilirea pensiei acestuia.

Subsecvent Completul judiciar notează că, ordinul MAI nr. 96 din 20.03.2018 „Cu privire la recunoaşterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcţionari publici cu statut special şi militari din cadrul Ministerului Afacerilor Interne este un act administrativ normativ valabil, care produce efectele juridice de rigoare și urmează a fi aplicat corespunzător.

În continuare, Completul judiciar va reitera prevederile art. 48 din Legea asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23.06.1993, care prevede că, pensiile militarilor în termen, ale militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, ale persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi sistemului penitenciar, ale ofiţerilor de protecţie şi colaboratorilor organelor securităţii statului, Centrului Naţional Anticorupţie şi ale membrilor familiilor acestora se stabilesc de către Casa Naţională de Asigurări Sociale, în modul stabilit de Guvern.

În corespundere cu prevederile pct.6 din Hotărîrea Guvernului cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire şi plată a pensiilor şi indemnizaţiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare nr. 78 din 21.02.1994, *pensiile militarilor în termen, ale militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, ale persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, ale funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare, ale ofiţerilor de protecţie şi colaboratorilor organelor securităţii statului, Centrului Naţional Anticorupţie şi ale membrilor familiilor acestora se stabilesc de către Casa Naţională de Asigurări Sociale.*

În circumstanțele descrise supra, prima instanță întemeiat a anulat decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Telenești nr. ***** din 20 iulie 2022 privind respingerea cererii în stabilirea pensiei lui Ion Zatic și decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. *****/22 din ***** de soluționare a cererii prealabile și a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să emită actul administrativ individual, prin care să dispună stabilirea și achitarea pensiei pentru vechime în muncă lui Ion Zatic în temeiul Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, începând cu 08 iulie 2022, ținând cont de vechimea în muncă de 25 ani 03 luni și 18 zile.

Cheltuielile judiciare:

Potrivit art. 195 Cod administrativ, procedura acţiunii în contenciosul administrativ se desfăşoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepţia art.169–171.

Prevederi relevante ale Codului de procedura civilă:

Articolul 82. Cheltuielile de judecată

Cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a cauzei.

Articolul 90. Cheltuielile de judecare a cauzei

Din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte:

i) cheltuielile de asistenţă juridică;

Articolul 96. Compensarea cheltuielilor de asistenţă juridică

(1) Instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile.

(1^1) Cheltuielile menţionate la alin.(1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Conform materialelor cauzei Ion Zatic a fost reprezentat în prezenta cauză de către avocatul Valentin Găină, fapt confirmat prin mandatul avocatului nr. 0057745 din 22.08.2022, anexat la dosar (f.d.4) și prin actele îndeplinite (întocmite) de către avocat.

Conform bonului de plată ***** din ***** în sumă de 5000 lei (f.d.32), se atestă că Ion Zatic a suportat cheltuieli pentru asistență juridică acordată de avocat, în sumă de 5000 lei. La materialele cauzei fiind anexat și Raportul privind activitatea avocatului în prezenta cauză.

Pornind de la practica CEDO, cheltuielile de asistență juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime. Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CEDO, se evidențiază necesitatea prezentării de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor, a următoarelor documente: dovada achitării onorariilor avocaților (copii de pe dispozițiile de plată prin virament sau bonurile de plată); copia de pe facturile de strictă evidență, emisă pentru clienți-persoane juridice și în alte cazuri stabilite de legislație; listă detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și a timpului aferent acestora (cu tariful și orarul).

Pentru determinarea cuantumului compensației acordate, instanța de judecată, pentru a face o apreciere corectă, va mai ține cont de: complexitatea cauzei; noutatea și dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță; aportul avocatului la soluționarea cauzei; timpul și munca depusă de avocat; aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistența (cunoștințe tehnice speciale, cunoașterea profundă a unor reglementări de profil, cunoașterea limbilor străine, a altor procedee de comunicare cu clienți specifici etc.); faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare; rezultatul obținut; restricțiile de timp impuse de client și de circumstanțele cauzei; natura și durata relației dintre avocat și client; experiența, reputația și abilitatea avocatului; justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză; suma despăgubirilor pretinse/obținute în cauză; alți factori, la discreția instanței.

Totodată, în jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului (cauza Costin versus România, hotărârea din 26 mai 2005; cauza Străin și alții versus România, hotărârea din 21 iulie 2005; cauza Petre versus România, hotărârea din 27 iulie 2006, etc.) s-a statuat că partea care a câștigat procesul nu va putea obține rambursarea unor cheltuieli decât în măsura în care se constată realitatea, necesitatea și caracterul lor rezonabil.

Drept urmare, instanța de apel statuează că, cheltuielile de asistență juridică în sumă de 5000 lei solicitate de reclamant spre a fi încasate din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale corect au fost apreciate de instanța de fond că au un caracter necesar și rezonabil, ținând cont de complexitatea litigiului, prestația avocatului, motiv pentru care, întemeiat a dispus încasarea din contul

Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul lui Ion Zatic, cheltuielile de asistență juridică în mărime de 5000 lei.

Urmare a constatărilor detaliate supra vis-a-vis de circumstanțele faptice ale cazului dedus judecării în ordine de apel, Colegiul concluzionează că, argumentele expuse de către Casa Națională de Asigurări Sociale în cererea de apel sunt lipsite de substanță obiectivă, iar instanța de fond - reieșind din cumulul probelor administrate, a soluționat cauza sub toate aspectele de fapt și de drept, în consecință hotărârea emisă fiind legală şi întemeiată, în corespundere cu art. 130 CPC.

Prin prisma acestor constatări, Completul judiciar concluzionează că la caz dubiul judiciar a fost înlăturat, netemeinicia cerințelor părții apelante a fost demonstrată, iar argumentele invocate de către apelant poartă caracter pur formal.

Cercetând cu maximă diligență materialele prezentate, Colegiul notează că dosarul nu conţine vre-un element susceptibil să o facă să ajungă la o altă concluzie în prezenta cauză.

Sintetizând cele detaliate mai sus, statuând cu certitudine că argumentele părții apelante sunt neîntemeiate, iar hotărârea instanţei de fond este legală și întemeiată, Completul de Contencios Administrativ conchide a respinge apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale şi a menţine hotărârea Judecătoriei Chişinău (sediul Rîşcani) din 10 mai 2023.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin (1) lit. a) Cod administrativ, art. 389-390 CPC, Completul de Contencios Administrativ din cadrul Colegiului Civil, Comercial şi de Contencios Administrativ al Curţii de Apel Chişinău

D E C I D E :

Apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, ***se respinge.***

Se menține hotărîrea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 10 mai 2023.

Decizia este executorie de la emitere, însă poate fi contestată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie.

Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiţie în termen de două luni.

Președintele completului,

Judecătorul /semnat/ Mîra Ghenadie

Judecătorii /semnat/ Dașchevici Grigore

/semnat/ Bostan Angela